

Pranešimas spaudai Liuksemburgas, 2016 m. lapkričio 18 d.

Nauja ES bankų priežiūros sistema: gera pradžia tačiau reikia išspręsti kai kurias rimtas problemas, – teigia auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, Europos Centriniam Bankui (ECB) per trumpą laiką pavyko sukurti ir aprūpinti darbuotojais Bendrą priežiūros mechanizmą (BPM). Taikant BPM, ECB dabar yra atsakingas už tiesioginę 120 svarbiausių euro zonos bankų grupių priežiūrą. Tačiau tam, kad galėtų užtikrinti „visapusišką ir veiksmingą priežiūrą“, kaip to reikalauja ES teisės aktai, jis yra pernelyg priklausomas nuo nacionalinių kompetentingų institucijų.

Bendras priežiūros mechanizmas buvo sukurtas 2014 m., tam kad perimtų didelę dalį darbo, kurį anksčiau vykdė nacionalinės bankų priežiūros institucijos. Mechanizmo veiklai vadovauja Europos Centrinis Bankas, tačiau jo veikloje aktyviai dalyvauja ir valstybės narės.

Šis auditas buvo pirmas su BPM susijusios ECB veiklos veiksmingumo auditas ir jo metu nustatyti faktai yra nevienareikšmiai, – teigia auditoriai. Jie nustatė, kad, kurdamas BPM, ECB nepakankamai nuodugniai išanalizavo priežiūros darbuotojų poreikį, ir kad dabartinis darbuotojų skaičius yra nepakankamas.

Nors BPM reglamentas įpareigoja ECB tiesiogiai prižiūrėti dideles bankų grupes, ECB darbuotojai vadovavo tik 12 % šių bankų patikrinimų vietoje, o, imant apskritai, tikrintojų grupės buvo daugiausia sudarytos iš nacionalinių kompetentingų institucijų darbuotojų (92 %). Panašiai ir nuotolinė priežiūra labai priklauso nuo darbuotojų, kuriuos skiria nacionalinės institucijos, tuo tarpu ECB mažai tegali paveikti jungtinių nuotolinės priežiūros grupių sudėtį ir gebėjimus.

Auditoriai taip pat nustatė, kad ECB neturi tinkamos darbuotojų vertinimo sistemos, skirtos vertinti jungtinėse priežiūros grupėse dalyvaujančius nacionalinių priežiūros institucijų darbuotojus, ir neturi tinkamos įgūdžių duomenų bazės, kuri leistų užtikrinti priežiūros vietoje ir nuotolinės priežiūros grupių veiksmingumą. Jie nurodo, kad nors BPM reglamentas reikalauja visiško pinigų politikos ir priežiūros funkcijų atskyrimo, ECB laikosi nuomonės, jog tai suteikia teisę naudoti tam tikras bendras tarnybas. Tai leidžia taupyti lėšas, teigia auditoriai, tačiau būtina atsižvelgti į galimų interesų konfliktų riziką kai kuriose srityse.

Auditoriai išreiškė susirūpinimą dėl to, jog atlikdami šį auditą jie neturėjo prieigos prie daugelio dokumentų. Kalbėdamas apie šį auditą, už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Neven Mates, pasakė: „Mes tik iš dalies galėjome atlikti savo užduotį, kadangi informacijos, kurią mums pateikė ECB, nepakako, kad galėtume tinkamai įvertinti jo vadovybės veiklos efektyvumą jo vykdomos priežiūros funkcijos požiūriu. ECB atsisakė pateikti daugelį dokumentų, kurie, mūsų manymu, mums buvo reikalingi šiam tikslui, motyvuodamas tuo, kad jie nebuvo susiję su jo vadovybės veiklos efektyvumu. Audito Rūmai šiuo metu svarsto galimybes įgyti prieigą prie dokumentų, kurie jų manymu yra būtini, norint audituoti ECB vadovybės veiklos“

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitą rasite čia www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

efektyvumą.“

Remdamiesi audito nustatytais faktais, auditoriai rekomendavo ECB imtis šių veiksmų:

- Priežiūros vietoje srityje: ECB darbuotojų skaičius patikrinimuose vietoje turi būti iš esmės padidintas;
- Nuotolinės priežiūros srityje: ECB turėtų užtikrinti pakankamą darbuotojų skaičių ir įgūdžius ir pagerinti savo įgūdžių nustatymo ir darbuotojų skyrimo priemones;
- Atskaitomybės srityje: ECB turėtų pateikti audito tikslais prašomus dokumentus ir parengti priežiūros veiklos peržiūros planą;
- Valdymas: Turėtų būti supaprastintas sprendimų priėmimas ir išnagrinėta bendrų tarnybų rizika.

ECB priėmė visas šias rekomendacijas, išskyrus vieną, susijusią su jos bendromis tarnybomis ir BPM priežiūros valdybos pareigūnų įtaka ECB priežiūros veiklos biudžetui. ECB nuomone, Priežiūros valdyba nevykdo priežiūros biudžeto ar žmogiškųjų išteklių kontrolės, nes ji nėra ECB sprendimų priėmimo organas, o buvo įdiegta į ECB institucinę struktūrą pagal BPM reglamentą.

Pastabos leidėjams

2008 m. pasaulinė finansų krizė smarkiai sutrikdė daugelio Europos šalių ekonomiką. Neigiama įtaka daugelį metų nereguliuotam ir vis labiau rizikavusiam bankų sektoriui pasireiškė tuo, kad daugelis skolinančiųjų įstaigų buvo priverstos finansinės paramos kreiptis į vyriausybes. Siekiant išėiti iš užburto pernelyg didelio rizikavimo ir gelbėjimo valstybės lėšomis rato, 2012 m. ieškodami ilgalaikio sprendimo euro zonai, ES vadovai oficialiai pranešė, kad bankų veikla bus bendrai reguliuojama per Europos bankų sąjungą.

Pagrindiniais bankų sąjungos ramsčiais turėjo būti centralizuota euro zonos bankų priežiūra, užtikrinimo, kad žlungantys bankai būtų likviduojami minimaliomis mokesčių mokėtojų ir ekonomikos sąnaudomis, sistema ir suderinta indėlių garantijų sistema. Pradėjus vykdyti centralizuotą priežiūrą, pirmiausia 2014 m. buvo sukurtas BPM tam, kad perimtų didelę dalį darbo, kurį anksčiau vykdė nacionalinės institucijos. Atsakingu už BPM paskirtas Europos Centrinis Bankas, tačiau jį valdant aktyviai dalyvauja ir nacionalinės priežiūros institucijos, ar nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) valstybėse narėse.

Specialioji ataskaita Nr. 29/2016 „Bendras priežiūros mechanizmas. Pradžia gera, bet tam tikras sritis reikia tobulinti“ paskelbta 23 ES kalbomis.
